

Nro. 27.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Octobernek 2-dik napján 1795.
esztendőben.*

Hadi Történetek és Környürlállások.

Manhejmnak a' Palatinátusi Választó Fejedelemség fő városának a' múlt hólnapnak 20-dikán Frantziákkal való capitulációja nagy változást okozott a' Rénus felső és alsó környékén folytatandó hadakozás plánumában. A' Cs. K. armádia meg akart a' *Láhn* vize mellett állapodni, és magát egész Moguntziáig ki terjeszteni; hanem minden reménységen kívül capitulálván *Manheim* városa, három tűz közé szorult volna, és így kéntelen vólt Gróf *Clerfayt* a' *Mayn* vizére három hidat tsináltatni úgymint: *Höchst*, *Singlingen* és *Rüsselheim* mellett, 's azon által költözni. *Manheim* capitulatióját következő környürlállások előztek meg. Sept. 14-dikén estéli 5

és 6 óra közt fel kérte *Thionvillei Merlin* a' vá-
rast, azt adván izenetéhez, hogyha 24 óra alatt
nem tellyesítik kívánságát, az egész várost öfzve
lövöldözteti. Egyszermind arra is meghatároz-
ta magát, hogyha tettik capitulációra mehet vele.
Ezen izoros környülállások közt azt kérte kima-
gának a' kórmány szék, hogy engedjék neki
háromszor 24 óra, a' melly idő alatt levelet le-
hessen *Monachiumba* küldeni 's arra válaszolt is
venni. El telvén a' meghatározott idő Sept. 20-
dikán újjobban és utólszor is fell kérte a' neve-
zett Frantzia képviselő a' várost, 's egyszermind
olly rettentő készüléteket tétetett annak lövöldöz-
tetésére, hogy kéntelen volt a' város következén-
dő punctumokban capitulálni: 1.) Mind a' város,
mind a' vár által adattassék a' Fr. seregeknek. —
2.) Az ott lévő katona őrizet 24 óra alatt költöz-
zék ki onnan. 3.) Minden ottan lévő ártillériát,
munitziót, és magazinumokat adjon által, mellyek
a' Német Birodalommal való közönséges békes-
ség után vizsgálva adattatnak a' Palatinátusi V.
Fejedelemnek. 5.) A' Palatinátusi tartományok
a' Rénuson innen és túl, nem külömben a' *Jüli-
chi*, és *Bergi* hertzezségek neutrálisok legyenek,
és sem contributio, sem requisitio alá ne vettes-
senek.

Gróf *Clerfayt* Feldmarsál, Sept. 20-dikán
Eschi fő kvártélyából küldött levelében azt jelen-
ti a' Fels. hadi Cancelláriának, hogy az ellenség
avantgárdéja a' *Láhn* vizének jobb partyán lévő
tetőket el foglalta, a' következett éjjel a' neve-
zett folyó vizen által ment, a' leg erősebb co-
lonnéját *Weilburg* alatt le telepítette, és egyné-
hány vigyázó seregeket helyhez tetett a' *Wetzlá-
ri* útra. Illyenképen a' nevezett Feldmarsál is
meg változtatta tábor helyét, és a' kórmánya alatt
lévő seregeket, *Esch* és *Neuhoff* mellett telepí-
tette le. Hanem itten sem maradhatott sokáig,
értésére esvén *Manheim* városának az ellenséggel
való capitulációja, és az is, hogy egynéhány ezer
Frantzia iött légyen által ottan a' Rénus vizén,

Sept. 20-dikát követett éjjel ármádiájának jobb szárnyát *Königstein* háta megé vonta, fő kvártélyát pedig *Nauenhaymba* tette által, a' honnan egynéhány segítő seregeket küldött *Quosdanovich* Feldmarsál Lajtinántnak, olly véggel, hogy a' *Heidelbergába*, és *Wieslochba* vivő utakat foglalalya el, 's rakja meg őriző katonákkal.

Harmadnappal azután, úgymint Sep. 22-kén költ levelében azt írta a' nevezett Feldmarsál *Küsselheimből*, hogy a' kórmánya alatt lévő ármádiát által vitte a' *Mayn*, avagy *Ménus* vizén, hanem annak jobb partyán is egynéhány ör álló seregeket hagyott vigyázatban. E' napon küldetett meg nékie azon capitulatio is, a' mellyre a' *Manheimi* kórmányozó *B. Belderbusch* lépett *Pichegrü* Fr. Generálissal, és a' melly általa' nevezett várnak birtokába jutott az ellenség, holott 40000 főből álló Fr. ármádia telepedvén le, ismét egynéhány ezer főből álló segítséget küldött a' nevezett Feldmarsál *Quosdanovich* Feldmarsál Lajtinántnak.— A' *Láhn* folyó vizén által költözött Frantzia ármádiától egy kolonnét küldött *Jourdán* Generális *Wetzlar* mellé.

A' *Rénus* vidékiről hozzánk jött tudósításokból következő hadi történeteket olvasunk: Az Austriai ármádia, ekként ír egy *Hánai* levelezőnk, mind hátrább hátrább húzza magát, harmad naptól fogva éjjel nappal megy bagázsiája *Frankfurton* keresztül, maga pedig *Flörsheim* felé vette útyát, holott hidat készítetvén a' *Ménus* vizén, által fog azon költözni. *Dietz* környékén, és a' *Láhn* vidékén háromszor tsapott öszve az ellenség táborával, és a' két elsőbb tsatákban hátrább is verte őket; hanem a' harmadik öszve tsapásban sokkal nagyobb lévén az ellenség ereje, tanátso-sabnak tartotta a' fő vezér magát hátrább vonni, mint a' kórmánya alatt lévő vitéz seregeket vesztegetni. Ezen alkalmatossággal úgy öszve lövöldöztetett *Diecz* városa, hogy imitt amott maradt egy két ház épségben. Tegnap, tudnillik Sept. 21-dikén bé mentek a' Frantziák *Fried-*

bergbe, rajta rontottak az *Ilmstádtban* lévő katonaispotályra, holott 60 beteg katona, és sok ágy némű esett markokba. Noha igen közel járnak már *Frankfurthoz*, még is mindazáltal semmit nem félnek tőlök a' lakosok, azzal biztatván őket és a' mostani vásárra oda gyülekezett idegen kereskedőket *Hohenlohe* hertzeg, hogy maga is jelen fog lenni, 's őket minden veszedelemtől megmenteni.

Epen tsak most tudósítatunk, hogy a' Frantzia armádiának jobb szárnya egész *Wisbádenig* terjesztette ki magát, és hogy mind *Moguntziát*, mind a' *Casseli* erősséget környül vette. Az azon környékről hozzánk jutott utazók is bizonyittyák e' történetnek valóságát. A' neutralitás, és demarcatio lineáin mindenütt a' Prussus tzimer, tudnillik, az egy fejű fekete sas vagyon fel függesztve, mellyet olly tekintetben tartani mondatnak a' Frantziák, hogy még tsak nem is közelítenek ahhoz. *Wetzlarhoz* érkezvén a' Frantzia armádia le telepedett ugyan annak környékén, de egyetlen egy ember sem ment a' városba bé.

Frankfurtból Sept. 27-dikén. Gróf *Clerfayt* Feldmarsálnak kvártélyja *Schwanheimban* vagyon a' *Mayn* vizén túl 2 mélföldnire. Hólnap az egész Austriai armádia által költözik ezen a' vizen, és a' mint az eleve tett rendelések mutatták, *Aschaffenburgon* által a' *Spezárton* túl fogja magát vonni (*Spezártnak*, vagy *Speshártnak* neveztetik a' *Frankfurt*, és *Fúldai* apátúrság közt lévő nagy erdő). *Königsteinnak* sorsáról semmi bizonyost nem hallottunk, sokan azt beszélik, hogy ez a' köziklán lévő erősség is meg hódolt az ellenségnek; mások tagadgyák e' dolognak valóságát 's a' t.

Frankfurtból Sept. 23-dikán. Tegnap egész nap tartott az Austria seregeknek maga vilzsa vonások; a' Frantziák mindenütt követik őket, és félő, hogy holnap vagy hólnapután városunkba is bé ne jöjjenek, egy 12000 főből álló corpus telepedett le *Manheim* környékén, ne hogy alkal-

matosságot nyerjen az ellenség az Austriai seregeknek úttjukban való meg akadályozására.

Frankfurtból Sept. 24-dikén. Az Austriai armádia egészlen által költözött a' *Mayn* vizén, a' Gróf *Wartensleben* hadi Tármaster kórmánya alatt lévő *ariergarde*, az az, az utólmenő corpus tegnap délután jött által. Gr. *Clerfayt* Feldmarsál *Darmstadtba* vitte által kvártélyát. A' *Saxok Asschaffenburgba* marsiroznak. A' tartalék seregek, az artilleria, a' bagázsia, és a' Commissáriátus *Württemberg* környékére mentek, az armádia pedig felfelé *Manheimhoz* és *Heidelbergához*. A' Frantziák csak nem egészlen el foglalták a' *Mayn* és neutralitási lineák közt fekvő tartományokat. Az utólsóbbat illendő tekintetben tartják, melly által mind *Asschaffenburg*, mind *Hánau* meg menekedtek az ellenségeskedésnek szomorú következéseitől. Önnön maga a' *Moguntziai* Érsek is *Asschaffenburgban* vagyon, 's továbbra is ott fog maradni. —

A' *Wetzlári* levelek így szólnak felölök: Mindenütt illendő tekintetben tartják a' neutralitást és a' demarcationális lineákat. A' leg keményebb hadi fenyték, és leg szebb rendtartás uralkodik köztök. *Jakopin* Generális itten szállott ugyan bé, de magok a' katonák kívül maradtak, és csak eleséget venni jönnek bé városunkban, 's mindent pengő pénzel fizetnek.

Manheimből Sept. 22-dikén. Mai napon délután költöznek ki városunkból a' Palatinátusi katonák, 's helyettek Frantziák jönnek bé. Néhány könnyű seregek ki is állottak már a' *Nekkeri*, és *Heidelbergai* kapuk előtt való mezőre, és ma reggel egynéhány vesben tsatáztak is az Austriai forpostokkal. Tegnap számos Cs. Kir. seregek mentek *Rastadtból Svetzingenbe*. Harmadnaptól fogva tovább vitetnek a' *Heidelbergai* magazinumok, rész szerént *Rüsselheimba*, rész szerént *Rastadtba*.

Manheimből 22-dik Sept. A' Frantziáknak városunk alatt *Rénuson* lett által jövedelektől fogva sok felsőbb és alsóbb rangú familiák ki bújdosnak a' *Rénus* és *Nekker* folyó vizek közt fekvő tar-

tományból. Ezek közül valók a' mostan uralkodó Biponti hertzeg egész familiájával együtt, és a' Spayeri Püspök is, a' kik többnire a' Svéviai kerületbe, nevezetesen Eslingenbe, Stuttgárdiába, és Tubingába mentenek, maga a' nevezett hertzeg *Monachiumba* menni szándékozik. Még a' Svéviai kerületben is szekerekre rakodnak már a' lakosok, félvén a' Frantziáknak kelletlen látogatásától. —

* * * * *

Tegnap viradtára érkezett ide a' Rénus környékéről egy kurir, a' ki azt az örvendetes hirt hozta magával, hogy a' múlt hólnapnak 24-dikén *Quosdánovich* Cs. Kir. F. M. Lajtinánt, a' *Nekker* folyó vize mellett meg verte a' Frantziákat. A' környülállások ezek. Minekutánna a' *Rénus* vizén az ellenség által jött, és *Manhejmot* is elvette volna, szükségesnek ítélte a' nevezett vitéz Generális a' kormánya alatt lévő seregeket *Heidelberga* alá húzni. Ide is utánna ment az ellenség, és Sept. 22-dik és 23-dik napjain tsatázott is seregeinkel, de minden különös következés nélkül. Hanem Sept. 24-dikén öszve tsapott *Quosdánovich* Generális velek, és el tökélvén magába, magát utólsó embereig védelmezni, nemtsak bátran meg ütközött a' Frantziákkal, hanem keményen meg is verte, 's egész *Mannejmig* vízfőre üzte őket, ezret közülök öszve vagdaltatott, igen sokat *Defour* nevű Fr. Generálissal együtt fogóságba éjtett, 10 ágyúikat, sok munitzióikat, és lovaikat el nyert. Seregeinknek veszteségét, a' kurirnak eljövételével meg nem tudta határozni; mindazáltal nagyon sajnállotta, hogy a' Horvátoknak vitéz vezérjek *Breschern* Oberster kapott sebe miatt félbe szakasztotta vitéz munkásságát.

Gr. Wurmser lovas Generális különösen magasztallya *Quosdánovich* Feldmarsál Lajtinántnak hadi talentomait és érdemeit; e' pedig ditséri az alatta való seregeknek hívségét, és vitézségét. Nevezetesen, ezen történetet szerentsés kimenetelét,

Básalich Generál Májór, a' Cs. dragónyos regementéből való Obrist Lajtinánt Gróf *Clenau*, és maga adjutánsa *Oreskovich Péter* fő hadnagy fáradhatatlan munkásságoknak tulajdonittya. E' mellett ditséri 's magasztallya a' Császár dragónyos regementének, a' *Székely* huzároknak, és a' Horváth katonáknak külkönös vitézségét.

Gr. *Wurmser* egynéhány ezerből álló segítséget küldött Gróf *Latour* Feldmarsál Lajtinánt vezérlése alatt *Quosdánovich* Generálisnak.

Olasz Ország.

Számos eleséget vivő Frantzia hajókat viznek bé az Austriai és Anglus káper hajók a' *Vádói* kikötő helybe. A' *Hotham* Admirális flottája ki rakván ottan a' Cs. Kir. seregek számára küldetett munitziót az *Onegliai* vizekbe ment bé, 's ott járkál fel 's alá. Sept. első napját megelőzőt éjjel egy 1800 főből álló Pedemonti sereg támadta meg a' *Cerize* halmon állott Frantziákat, és szerentsésen el is foglalta az ott lévő tanyájakat; hanem *St. Martino di Lantosca* felé nyomulván előre, körül vétetett az ellenség által, és hat óráig tartott véres ütközete után tsaknem egészen semmivé tétetett, 400 el fogatott, a' többi pedig rész szerént a' tsata piatzon maradt, rész szerént a' hegyek és erdők közzé futott. A' *Nizzai* vadász sereg leg-többet szenvedett.

A' *Szavonában* lévő Cs. K. seregek téli kvártélyra menni szándékoznak. Az *Alessandriában* zenebonáskodó kösségnek le tsendesítésére 3000 fegyveres nép ment. A' *Barbette* név alatt ismeretes Olasz Országi hegyi tolvajok nem régiben meg akarták *Kellermann* Generálist ölni *Esnare-nai* útyában, egynéhányszor löttek is hozzája, és egyszer meg is sodrotta a' pofáját a' golyóbis. — A' nevezett Generálisnak segédje ki ugorván a' kotsiból 3 haramját el fogott. A' *Génuai* kikötő helyekben sok *Génuai* hajókat el süllyesztettek az Anglusok. Az Olasz Országban lévő Fr. ármádia

16 ezer emberrel szaporítatott a' Spanyol Országban táborozott seregektől.

Az Austriai seregek által el foglaltatott Génuai tartományoknak lakosai nagyon békételenkednek az eleségnek szüksége miatt; ahozképest egy proclamatiót hirdettetett ki *Devins* Cs. K. hadi Tármester, melyben azt adgya tudtokra, hogy nem ő, hanem a' Génuai kórmány szék okozta nékiek azon nyomorúságot, kinek engedelmeből sok eleséget hortak a' Génuaiak a' Frantziáknak. Annak is okát adgya, miért töreti fel a' Génuába menő leveleknek petsétyeit, ne hogy egyet értőleg legyenek az ellenséggel. A' Génuai Tanáts azomban ki nyilatkoztatta, miért marsirozotanak legyen oda bé a' Frantziák, és ismét arra kérte *Devins* Generálist, hogy ne tartóztassa le a' tenger partyán lakó lakosokhoz küldetett eleséget. —

Austriai Belgyiom.

Brüszszelből Sept. 5-dikén. Az Angliai kikötő helyekben tétetett hadi készületekből azt lehet jövendőlni, hogy a' Brittusok Zelandia ellen fognak valamit el kezdeni, holott még most is sok baráttyai vagynak az Orániai háznak. Arra való nézve, mind a' *Middelburgi*, mind a' *Wlissingai* katona őrizetek meg szaporítatnak, még pedig Fr. segítő seregekkel. Az ellenségnek apróbb hajói gyakran közel mennek a' tenger partyához, és az Ostendei kikötő helyben lévő hajókra tüzeltek is immár az ottan fel's alá járkáló Anglus hadakozó hajók, a' mellyeknek meg zabolására egynéhány battériák készítették a' nevezett kikötő helyekben.

A' *Luxenburgi* tartomány egészlen Fr. lábba állitatott, és már most *Namur* is organisáltatik. A' több Belga tartományoknak jövendőbéli sorsát senki se tudhattya. —

Brabantziában három Fr. tábor hely készitetik, úgymint *Antverpia* és *Turnhout* közt egyik, *St. Trou*

mellett a' másik, a' harmadik *Brüsszeltől* nem
 mezfize, de mi végre, bizonyossan senki sem tud-
 ja, hanem ki így, ki amúgy gondolkozik. A'
Flandria tengeri partokon *Dünkerkától* fogva *Slui-
 sig* védelmező lineák, és sok battériák kélzitetnek.
 A' *Schambre* vize és *Ligeris* közt egy vizi tsator-
 nat akarnak a' Frantziák tsinálni.

Batáviai Respublika.

Noel Fr. követ minden nap conferentziát tart
 Commissióinknak tagjaival. Kvártélyá előtt min-
 denkor 12 főből álló strázsa áll vigyázaton. A'
 nemzeti Conventnek öszve hivatásáról el kezdet-
 tek tanátskozni a' Köz Rendek. A' Hollandiai
 nemzeti képviselőknek parantsolattyára az előb-
 bi kórmányfzék ministerjeinek és szolgáinak 48 óra
 alatt ki kellett Hágából menni. A' helytartó Fe-
 jedelem meg maradott ingó bingó jofzágainak ko-
 tyevetyéltetése Sept. 26-dikára határoztatott meg.
 A' tengeri dolgokra ügyelő Commissió jelentése
 szerént meg nem engedtetett *Kinsbergen* Vice Ad-
 mirálisnak Dániai szolgálatba való menetele. Egy-
 néhány Helvétus regementek 's ezek közt a' *Há-
 gában* lévő gárdista sereg is a' respublika végső
 határaihoz marsirozni parantsoltatott. A' *Lejdá-
 ba* küldetett Helvétus sereget bé nem akarván oda
 botsájtani a' várasnak lakosai, egy tsupport lovas-
 ságot, egynéhány Fr. huszárokat, és két ágyút
 küldött oda a' *Hágai* Fr. komendáns, a' kik oda
 érkeztvén kapukat nyitottak a' Helvétusoknak. —
Hágából újjobban 6 kompánia Frantziaság küldet-
 tett *Rotterdámba*, holott 3 kompánia polgár kato-
 nákkal meg erősítetvén *Arnheimba* fognak menni.
 A' *Koppenhágába* rendeltetett Hollandus követ
Linden úr el bútsúzott immár a' *Hágai* Köz Ren-
 dektől. A' kluboknak centrális gyüllése egy kö-
 zönséges újság levelet írat a' népnek meg vilá-
 gosítása végett, egyfzersmind ki hirdettette, hogy
 minden 1787 esztendőtől fogva 1793-dikig hony-
 nyaikból ki költözött Batavusok 14 napok alatt

jelentsék ki neveiket, mostani lakásoknak helyét, és ki költözéseknek valóságos okát. A' *Grónin-gai* tartományban minden örökségből és jószágokból bé menő jövedelemnek 25-dik fillérjét költsön kell a' respublikának adni, mellyért minden száz-tól 4 forint interes fog fizettetni. *Filadelfiába* az északi Amériikai respublikának fő városába *Po-láen* úr fog követségbe menni. Az Anglus hajóknak Hollandia körül való ólálkodások miatt nem halászhatván az halászok, igen meg drágúlt a' ten-geri hal.

Frantzia Ország.

A' múlt Septemb. 10-dikén a' Convent gá-torja eleibe menvén *Morceau* Generális, arról tu-dósította a' nemzeti képviselőket, hogy a' *Sam-brei*, és *Móseli* eggyesült ármádiának jobb szár-nya egész örömmel bé vette a' constitutiót, 's ily-lyen öröm kiáltással jelentette ki belső meg elé-gedését: *Éllyen a' respublika! Éllyen a' Convent!* Beszédjének végződése után meg ölelte 's meg tsó-kolta ötet az előülő.

A' Párisi későbbi tudósításokból olvassuk, hogy a' közönségek gyüllései hozzá fogtak a' vá-lasztóknak ki nevezéséhez, hanem hogy még sem-mi bizonyos lajstrom nintsen, a' mellyből ki tettze-ne, kikre estenek legyen a' voksok. A' fel hábo-rodott indulatú emberek lassan lassan le tsende-sednek, és bátor az ofztályoknak nagyobb része meg vetette legyen is a' Convent két harmad ré-szének újjabbi választását: még is mindazáltal tsak ugyan végbe fog a' menni, mivel sokkal több ofztályok voksolnak arra az Országban, mintnem. A' respublikában lévő 1662 közönség gyüllései közül 1364 voksolt azon decretumnak meg hagyatására, és 298 az ellen.

Spanyól Ország.

A' Spanyól király és a' Fr. respublika közt kötött békességnek ratificatiója August. 25-dik

napjára váratott *Madridba*, 's ugyan akkor akarta a' királyné is a' maga neve napját meg innepelni. A' háború alatt sok nyomorúságot és viszontagságot szenvedett tartományok felettébb örvendettek ezen a' békességen, és olly barátságosan élnek egymás közt a' két nemzetnek hadi seregjei, mintha egy atyának gyermekei és egy úrnak szolgái vólnának. A' Frantzia seregek mind addig előbbi tanyájokban maradtak, valameddig a' békességnek ratificatiója *Madridba* nem vitetett. Azomban még most is mindenütt erőssen verbuálnak a' Spanyol seregek, a' magazinumok, és a' flotta meg töltetnek eleséggel, az utolsóbb Aug. 20-dikán *Minorkában* vólt, hanem tsak ugyan készült onnan ki menni. A' *Katalóniában* táborozott Fr. ármádiának tsak egy része marsirozott a' *Kellermann* Generális corpusához, a' más része pedig hátra maradván, mindennap várta a' hozzáküldendő parantsolatot. A' *Madridi* udvar, és Frantziák közt szerzett békességtől fogva, egy szernél többször nem vólt az Anglus minister az udvarnál, *Londonba* pedig már 3 kurirt küldött egymás után.

Helvétzia.

Schafhausenből Sept. 18-dikán. A' *Conde* hertzeg corpora tsendesen viseli magát Bâsel vidékén, a' Fr. új constitutióinak az egész nemzet által lett bévétetése semmi reménységet nem nyújtván *Conde* hertzegnek az iránt, hogy szerentsés lehetne ha bé menne is Fr. Országba.

Múlt *Sept. 3-dikán* mondatott ki *Tigurumban* a' *Tigurumi* tó körül lakó emberek közt támadt zenebonának indítói ellen az utolsó szententzia, melly által, mind az igasságnak, mind az emberiségnek szeretetét ki nyilatkoztatta az oda való tanáts. Azon zenebonának feje egy *Bodmer* nevezetű lakos halálra ítéltetett ugyan, de meg nem hólt, hanem tsak meg kóstolta a' halálnak zsen-géjét. Kezei ölzve kötöztetvén 5 tzimborás tár-

saival egyetemben ki vitetett a' vezető piatzra, leültetett a' székre, bé kötöztettek szemei, és a' többi bönösnek szemek láttára villogott is feje felett a' hóhér pallosa, de semmi vért nem ontott. Vízfza vitetyén a' vezető piatzról, ő és egy *Fiers* nevű hasonló bönös hóltigtartó rabságra, a' több tzimborás társai pedig, vétkeknek mértéke szerint, 10, 's 20 esztendeig tartó tömlötzre, és fenytő házra ítéltettek. A' pártosok ellen ki küldetett *Tigurumi* natióvális katonaság *Sept. 8 dikán* haza botsátatott, minekutánna a' fő polgár mester egy gyökeres belzédben meg közönte volna szolgalatyokat.

Magyar Ország.

Tólna Vármegyéből Sept. 22 dikán 1795. Elkezdődött már a' mi híres Szexardi szőlő hegyeinken is a' szüret, de igen tsekély reménységű ki menetellel, mert a' többszöri rettenetes égi háború, és jég esső még tsak annyit sem hagyott a' legbövebb terméssel biztató tökéken, hogy azoknak hasznából némelly szöllös gazdák a' munkálatásra tett költségeket is ki pótolhassák; sőt még ollyas is találkozik, a' ki tsupán a' ki gyomlálásért egész termését is másnak szivessen oda engedi; és így a' szegény lakosoknak, valamint tavaly a' ki mondhatatlan nagy tűz, úgy az idén ismét ezen reménytelen új szerentsétlenség, és kárvallás majd meg vigasztalhatatlan bánatba, és szomorúságba ejtette sziveket.

Szigetről Sept. 17-dikén. Máramaros Vármegye is meg tette néhai Fels. Palatinusunk eránt való végső kötelességét az idevaló Katolikum és Reformátum templomokban nagy tzérimóniával. A' Reformátusok templomában e' folyó hólnapnak 13-dikán esett vasárnapi napon egy szép halotti prédikátzió, oratio, és ahoz alkalmaztatott gyönyörű éneklés tartatott, a' melly alkalmatos-

sággal a' Tek. Vármegyének uraságai, és minden Reformáta ekklesiáknak prédikátorai, 's velek egygyütt 3 deputátusok meg jelentenek. Nagy érzékenységet szerzett egy illy nagy tzedrusnak le dülése, és a' rólla való tanítás, és hathatós oráció a' jelenlévőkben.

A' Katolikusok Sept. 16-dikán tették meg néhai jó Nádor Ispányunk eránt való végső kötelességeket az ide való Katolikum templomban, a' hová az egész Vármegye pompásan felgyülekezvén hathatós tanítást tett a' *Szigeti* káplán, és a' muzsikuskok is szomorú énekeket fújtanak muzsika szerzőiükkel. Itten is igen nagy gyűllés vólt. A' Reformáta iskolának Professora, és a' Tiszt. Káplán úr is a' jó hazafiúságról mondottak orációt. —

Környékünkön olly meleg napok vóltak a' közelébb múlt hólnapnak 9-dik, 10-dik és 11-dik napjain, mint a' minémű vólt Bétsben 1782-dik esztendőben, úgymint a' *Reaumur* felosztása szerint a' 30-dik gráduson, és ugyan azért jó bort is reménylünk a' jövő szüreten, noha már most essöre vólna a' földnek szüksége. A' Sept. elején járt hideg a' gyengébb plantáknak 's még a' kukuritzának is ártott, tegnap viradóra és ma is olly kemény az idő, hogy a' bunda alatt is tsaknem ki fagy az embernek a' lelke, mellynek következéseitől mindnyájan rettegünk. Szépen megótsodott megyénkben is az élet, a' leg szebb búzának vékáját meg lehet egy forinton, 's 4 márxáson venni; hanem még mostan is 5 márxáson megy a' málénak a' vékája. A' húsnek az árra is egy garasról 2 krajtzárra szállitatott le.

J e l e n t é s.

Baranya Vármegyében fekvő Batthyáni herczegséghez tartozó Boly nevű mező városban 21

malmok fognak a' jövő Octobernek 25-dikén kotyavetye által a' többet ígérőknek árendába bortsátatni, a' melly malmok többnire 3, 4, sőt 5 kövön is örlőnek, mindenkör bőséges vizek vagon, a' malom házak jó matériálékból épültek, és olly jó tetejek vagon, hogy a' leg keményebb télben it örölhetnek. Ennekfelette jó helyeken, és többnire német helységek közt fekszenek, holott sok tehetős parasztok laknak, és jó takarmányaik vagynak. A' kiknek tehát, egyet vagy többet ezen malmok közül árendába venni tettzeni fog, jelentsék magokat, a' fellyebb nevezett *Boly* nevű mező városban lévő uraság cancellariáján.

* * *

Tek. *Heves Vármegyében Erdő-Teleken* lakó Gróf *Buttler János* ö Nagysága szándékozik ezen helységet *Hányi* pusztájával, a' hegy allyai és *Egri* szölleivel 's több hozzá tartozandó portzióival együtt árendába bortsátani. A' kiknek annakokáért tettzeni fog ezen fel jegyzett jószágokat árendába venni, jelentsék magokat e' folyó hólnapnak 20-dik napjáig a' fent nevezett Gróf úrnál *Erdő-Teleken*.

* * *

R. Sz. B. Gróf Széki Teleky József Úr ö Excellentiájáról, mint ö Cs. K. Felsége által nem régiben ki nevezett korona őrzőről illyetén deák verset irt egy valaki *Budán Sept. 20-dikán*.

A' Custode novo Telekina e' stirpe Josepho
Accipis : at pariter redde Corona decus !